

کتاب «فرهنگ‌ها و لغت‌نامه‌ها» منتشر شد

فرهنگ‌نویسی نشانه شکوفایی فرهنگ یک کشور است.

به گزارش سایت خبری پرسون، کتاب «فرهنگ‌ها و لغت‌نامه‌ها»؛ برگزیده‌ای از مقالات دانشنامه زبان و ادب فارسی به سرپرستی استاد اسماعیل سعادت به کوشش سمیه پهلوان در انتشارات فرهنگستان زبان و ادب فارسی منتشر شده است.

مسعود جعفری جزی، مدیر گروه دانشنامه تحقیقات ادبی، در گفت‌وگو با روابط عمومی فرهنگستان زبان و ادب فارسی گفت: دانشنامه زبان و ادب فارسی کتاب ارزشمندی است که با مدیریت و نظارت استاد اسماعیل سعادت در فرهنگستان زبان و ادب فارسی منتشر شده است. پس از انتشار این مجموعه تصمیم گرفته شد تا کتاب‌های مختصری حاوی مقالاتی که در یک موضوع و مضمون واحد در دانشنامه منتشر شده، گردآوری و منتشر شود تا دسترسی به مطالب آسان‌تر باشد. تاکنون ۱۴ عنوان از این مجموعه منتشر شده است.

او افزود: سایر جلد‌های این مجموعه در سال ۱۳۹۸ منتشر شده و تأخیر چند ساله موجب شد تا ۱۰ مدخل جدید نیز به این کتاب اضافه شود. کتاب فرهنگ‌ها و لغت‌نامه‌ها کامل‌ترین و مهم‌ترین کتابی است که در زبان فارسی درباره فرهنگ‌ها و لغت‌نامه‌ها منتشر شده است.

به گفته عضو پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی؛ این کتاب دربرگیرنده ۶۰ مقاله در معرفی فرهنگ‌های فارسی به فارسی، عربی به فارسی، فارسی به عربی، فارسی به ترکی، ترکی به فارسی، کردی به فارسی و دو مقاله درباره فرهنگ‌های عربی به عربی و دو مقاله نیز در معرفی فرهنگ پهلوی و فرهنگ واژه‌های اوستا به پهلوی است.

او درباره قدیمی‌ترین فرهنگی که از گذشته به امروز رسیده، گفت: قدیمی‌ترین فرهنگی که در ایران تألیف شده است به دوره پیش از اسلام و دوران ساسانی باز می‌گردد که تنها برگه‌هایی از این فرهنگ به دست ما رسیده است. پس از اسلام نیز پس از دوره‌ای خاموشی، با رونق شعر فارسی و فرهنگ‌نویسی در ایران روبه‌رو هستیم.

جعفری جزی ادامه داد: قدیمی‌ترین فرهنگی که ذکر آن در منابع فارسی رفته است، فرهنگ کوچکی از قطران تبریزی شاعر قرن پنجم است. در این فرهنگ ۳۰۰ واژه دشواری که در دیوان شعرایی چون منیجک و دقیقی آمده است، شرح داده شده و اسدی نیز در لغت فرس درباره آن نوشته است، اما امروزه این کتاب موجود نیست. البته فرهنگی به اسم قطران در کتابخانه مدرسه سپهسالار نگهداری می‌شود که دکتر علی‌اشرف صادقی آن را منتشر کرده است. لغت فرس اسدی نیز از قدیمی‌ترین فرهنگ‌هایی است که به دست ما رسیده است.

مدیر گروه دانشنامه تحقیقات ادبی فرهنگستان زبان و ادب فارسی گفت: این فرهنگ‌ها در دوره‌ای نوشته شده‌اند که شعر خراسانی رواج داشته است و برای اینکه در سایر مناطق، گویش خراسانی غریب بوده است، قطران و اسدی درصدد این برآمده‌اند تا با تألیف فرهنگ زمینه فهم شعر این دوره را در سایر مناطق فراهم کنند.

جعفری جزی افزود: فرهنگ‌نویسی فارغ از پرداختن به مسائل زبانی و لغت، نشان‌دهنده پیشرفت و شکوفایی تمدن یک ملت به شمار می‌رود. اگر نگاه کنید در جوامع بدوی فرهنگ نداریم اما در سایر کشورها که تمدن و فرهنگ به شکوفایی رسیده با فرهنگ‌های متعددی روبه‌رو هستیم مثلاً در زبان انگلیسی فرهنگ‌نویسی در اوج کمال است و در این فرهنگ‌ها حتی زمان شکل‌گیری و به‌کارگیری یک واژه را هم می‌توانید ببینید.

او درباره تلاش‌های متعددی که در زمینه فرهنگ‌نویسی در ایران انجام شده، گفت: در دوره صفوی در هند و عثمانی کوشش‌های بسیاری برای فرهنگ‌نویسی فارسی صورت گرفته است اما در عصر جدید در ایران دهخدا سرآمد تمام فرهنگ‌نویس‌ها است و پس از او می‌توان به محمد معین و حسن انوری اشاره کرد. در دهه هشتاد شمسی نیز زیر نظر استاد علی‌اشرف صادقی بنیان فرهنگ جامع زبان فارسی در فرهنگستان زبان و ادب فارسی گذاشته شده است. تاکنون سه جلد این فرهنگ تألیف و منتشر شده و پیش‌بینی شده است این فرهنگ بیش از ۳۰ مجلد باشد که بی‌شک و بدون اغراق جامع‌ترین فرهنگ زبان فارسی خواهد بود چون اطلاعات سایر فرهنگ‌ها را نیز دربر می‌گیرد.

او درباره اهمیت فرهنگ‌ها و لغت‌نامه‌ها گفت: هر کسی که درباره فرهنگ و لغت تحقیق می‌کند، به این کتاب نیاز خواهد داشت. مدخل‌هایی که در این فرهنگ نوشته شده است به فراخور نیازی که نویسنده احساس کرده مفصل‌تر و یا کوتاه نوشته شده‌اند.

در این کتاب مدخل‌های مرتبط با فرهنگ‌ها به ترتیب حروف الفبا آورده شده و در ابتدای کتاب پس از نگاهی اجمالی به مجموعه، مقاله علی‌اشرف صادقی، عضو پیوسته و مدیر گروه فرهنگ‌نویسی فرهنگستان زبان و ادب فارسی، در باب سیر تحول فرهنگ‌نویسی در ایران آمده است. لغت‌نامه دهخدا، فرهنگ فارسی معین، برهان قاطع، لغت فرس، لسان العرب وhellip از جمله فرهنگ‌هایی است که در این کتاب معرفی شده است.

کتاب فرهنگ‌ها و لغت‌نامه‌ها در ۶۱۴ صفحه با شمارگان ۵۰۰ نسخه و با قیمت ۴۶۰ هزار تومان در انتشارات فرهنگستان زبان و ادب فارسی منتشر شده

است.

برای تهیه این کتاب و دیگر آثار اداره نشر فرهنگستان با کتابفروشی فرهنگستان (۰۲۱۸۸۶۴۲۴۹۷) یا آقای عفیفی (۰۹۱۲۶۹۴۷۱۴۴) تماس بگیرید.